

Puka Kooli Kunstistuudio
õppekava

Alates 1.10.2022

Puka Kooli Kunstistuudio õppekava üldosa

§ 1. Üldsätted

- (1) Puka Kooli Kunstistuudio õppekava on kooli huviharidusliku kunstiõpetuse alusdokument, milles kirjeldatakse õppe eesmärgid ja sisu.
- (2) Puka Kooli Kunstistuudio õppekava koostamise ja arendamise aluseks on Huviharidusstandard, Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus, Puka Kooli õppekava, kooli paikkondlik järjepidevus kunstiõppe andmisel ning kasutatavad vaimsed ja materiaalsed ressursid.
- (3) Huviharidusliku kunstistuudio korraldamisele koolis laienevad huvikooli seaduse õppekorraldust, õpilaste õigusi ja kohustusi ning õppe rahastamist reguleerivad sätted. Huvihariduse korraldamisel on kooli direktoril, õppenõukogul ja hoolekogul ka huvikooli seadusest tulenev pädevus.
- (4) Kunstistuudio õppekavas on esitatud:
 - 1) õppe eesmärk
 - 2) õppetöö korraldus
 - 3) õppeainete loend ja jaotus kursuseti
 - 4) hindamine ja kunstistuudio lõpetamine
 - 5) ainekavad
- (5) Kunstistuudio õppekava kinnitab kooli direktor.

§ 2. Kunstistuudio õppe eesmärk

- (1) Kunstistuudio õppe peamiseks eesmärgiks on pakkuda põhikoolis, alates 4. klassist õpilastele süvendatud ja mitmekülgset kunstiõpet huvihariduslikul tasemel.
- (2) Kunstistuudios õppimine:
 - 1) põhineb õpilaste vabal tahtel;
 - 2) toetab õpilaste arengut, iseseisvust, omaalgatust, initsiatiivi, aktiivsust;
 - 3) pakub õpilastele eduelamusi ja tunnustust;
 - 4) pakub õpilastele erinevate kunstialadega tegelemise, neist arusaamise ja tunnetamise rõõmu;
 - 5) arendab loovust ja sotsiaalseid oskusi;
 - 6) on avatud, positiivne ja õpilasi julgustav.
- (3) Huviharidusliku kunstialase süvaõppe ülesandeks on õpilaste loomevõimete avastamine ja kavakindel arendamine, et aidata kujuneda isiksusel, kes:
 - 1) mõtleb loovalt;
 - 2) oskab oma tegevust eesmärgistada, kavandada ja hinnata;
 - 3) suudab valida, otsustada ja vastutust kanda;
 - 4) suudab analüüsida ümbritsevat tegelikkust ja saab aru kunstimaastikul toimuvast;
 - 5) oskab teha koostööd.

§ 3. Õppetöö korraldus

- (1) Kunstistuudios saab õppima asuda põhikooli 4. klassis. Õpe kestab 4 aastat.

- (2) Kunstistuudiosse astumiseks tuleb lapsevanemal esitada vastav sooviavaldus kooli direktorile ja õpilasel sooritada katsed, mille vormi, aja ja komisjoni kehtestab kooli direktor oma käskkirjaga igal aastal eraldi.
- (3) Kunstistuudio õppetöö lõpeb omaloomingulise lõputööga. Õpilasel on võimalik ühitada põhikooli loovtöö kunstistuudio lõputööga.
- (4) Tunnid toimuvad reeglina kaks korda nädalas peale tavakooli õppetundide lõppu.
- (5) Vastavalt võimalustele korraldatakse silmaringi avardamiseks ja õppetöö mitmekesistamiseks väljasõite muuseumitesse, näitustele jms; kunstilaagreid ja temaatilisi töötubasid.

§ 4. Õppeained

- (1) Kunstistuudios õpitakse järgmisi õppeaineid:
 - 1) Joonistamine
 - 2) Maalimine
 - 3) Skulptuur
 - 4) Graafika
 - 5) Kunstiajalugu
- (2) Kunstistuudio õppetundide jaotus ühes kuus õppeaineti ja kursuseti:

Õppeaine	I kursus	II kursus	III kursus	IV kursus
Joonistamine	3	3	3	3
Maalimine	3	3	3	3
Skulptuur	3	3	3	3
Graafika	2	2	2	2
Kunstiajalugu		2	2	2
Kokku kuus:	11	13	13	13

- (3) Õppeainete jaotus nädalate kaupa kinnitatakse tunniplaaniga igal aastal eraldi. Koolil on õigus kunstistuudio tunde korraldada vajadusel ka tsükliõppe põhimõttel ja liitrühmades.

§ 5. Hindamine ja kunstistuudio lõpetamine

- (1) Kunstiõpetus põhineb õppijate individuaalsete erinevustega arvestamisel.
- (2) Kunstistuudio õppetööd hinnatakse kujundava hindamise põhimõtetel, hindamise eesmärgiks on toetada, julgustada ja motiveerida õpilase õppimist ja arengut.
- (3) Tagasisidet antakse kirjalikult kaks korda aastas e-kooli kaudu. Õppeaasta lõpus antakse õpilasele tunnistus, kuhu on märgitud aasta kokkuvõtvad tulemused teisendatuna numbrilisteks hinnateks ja saavutused igas õppeaines.
- (4) Kunstistuudio lõpetab lõputunnistusega õpilane, kes on läbinud studio õppekava täies mahus ja teinud omaloomingulise lõputöö. Kunstistuudio lõputöö kaitstakse komisjoni ees samal ajal põhikooli loovtööde kaitsmisega. Õpilasel on õigus need kaks tööd ühitada.
- (5) Kunstistuudio lõpetamisel väljastatakse õpilasele vastav tunnistus koos hinnetelehega.

§ 6. Õppekava täiendamise ja uuendamise kord

- (1) Puka Kooli Kunstistuudio õppekava täiendamise, uuendamise ja arendamise ettepanekud koondab kokku kooli direktor.
- (2) Kunstistuudio õppekava uuendamise või täiendamise eelnõu esitatakse enne kehtestamist arvamuse andmiseks hoolekogule, õppenõukogule ja kooli pidajale.
- (3) Puka Kooli Kunstistuudio õppekava uuendamise ja täiendamise kinnitab kooli direktor.

Puka Kooli Kunstistuudio õppeainete ainekavad

- (1) Kunstistuudio ainekavad on koostatud õppeainete viisi.
- (2) Ainekava sisaldab:
 - 1) Õppe eesmärgid
 - 2) Õppe sisu (teemad, alateemad)
 - 3) Õpitulemused

Joonistamine

(1) Eesmärk

Joonistamine on kõikide kujutava kunsti liikide põhialuseks. Joonistamine hõlmab joonistustena valminud kunstiteoseid, aga ka maali, graafika ja skulptuuri eeltöödena teostatud harjutusi, eskiise ja visandeid.

Joonistamisoskusel on oluline tähtsus mitmete erialade õppimisel, samuti loomingulise elamuse saamisel ja vaimsel arenemisel.

(2) Õppe sisu

I kursus

Erinevate joonistusvahenditega tutvumine: süsi, erineva tugevusega pliiatsid, pastellid, kustukummid, paberid.

Esmased ülesanded joonistamisel:

- a) joonistamine istudes
- b) joonistamine seistes
- c) pliiatsi käes hoidmise asendid
- d) suurusuhete mõõtmine pliiatsi abil, pikkus – laius suhete mõõtmine väljasirutatud käega
- e) ringi, kera joonistamine
- f) ruudu ja kuubi joonistamine
- g) ristküliku ja silindri joonistamine
- h) kolmnurga ja koonuse joonistamine

Ühest või kahest esemest koosnevate seadete joonistamine. Käsitletakse esemete paigutust paberil, valguse langemise nurka, erinevate varjude langemist.

II kursus

Joonistatakse keerulisema kujuga esemeid. Pööratakse rohkem tähelepanu joonele. Joon kui kontuur, vormi jälgiv joon, joon pinna katjana.

Käsitletakse tausta osakaalu: tume objekt heledal taustal ja vastupidi.

Perspektiiviõpetuse jälgimine – tooli, laua joonistamine.

Silmapiiri ja koondumispunktide valik.

Jätkatakse natüürmordi joonistamist.

III kursus

III kursusel alustatakse inimese kujutama õppimisega. Alustatakse peast - pea anatoomia, kolju joonistused, proportsioonid, tahkpea ja näo osad. Eraldi joonistatakse kipsist nina, kõrva, suud. Tutvutakse portree joonistamise põhimõtete ja võtetega. Portree joonistamisel on olulised küsimused:

- a) paberile paigutus
- b) liigutus ja proportsioonid
- c) näo telgjoone määramine
- d) pea seos kaela ja õlavööndiga
- e) nina pikkus võrreldes laiusega, suunurkade märkimine nina suhtes, silmade vahe

Jätkatakse natüürmordi joonistamist

IV kursus

Jätkatakse inimese kujutamiseega. Käsitletakse poolfiguuri ja figuuri. Põhirõhk on poosi tabamisel, proportsioonide võrdlemisel. Stilisatsioon figuurist.

Jätkatakse natüürmordi joonistamist.

(3) Õpitulemused

Joonistamise ainekava läbimisel on õpilane saavutanud oskuse näha ja ise kujutada soovitud.

Kasutades eri võtteid ja tehnikaid oskab väärtustada joonistamise osa iseseisva kunstiliigina ja joonistamist kui eeltööd teistele kunstiliikidele.

Maalimine

(1) Eesmärk

Maalimine on loominguiline tegevus, kus värvitoonide ja joonistuse abil ning valguse ja varju kaudu õpitakse kujutama ruumi ja vormi.

Värvusõpetuse käigus õpitakse nägema erinevad toone ja aru saama värvuste mõjust inimesele.

(2) Õppe sisu

I kursus

Tutvumine värvidega. Värvide segamine ja lihtsad pinnakatte harjutused. Erinevate värvide nende nimetuste tundmaõppimine.

Värvide omadused – soe ja külm, tume ja hele. Lihtsad natüürmordid eri värvide esemetega või toon-toonis.

Tutvutakse ja proovitakse erinevaid töövahendeid, kasutatakse guašši, akrüüli ja akvarelli ning vastavalt värvidele õigeid pintsleid.

II kursus

Maalitakse natüürmorte mitmekesisemate esemetega. Õpitakse värve segama ja erinevaid toone otsima. Tegeletakse valguse ja varju erinevuste tundmaõppimisega ja värvide muutumisega.

Arendatakse esemete paigutuse oskust ehk kompositsiooni paberil.

III kursus

Maalimise ja joonistamise teemad on omavahel seotud. Kui jõutakse kipspea joonistamiseni, siis maalitunnis seda maalitakse. Hakatakse maalima modelli järgi, alustatakse portreest ja poolfiguurist. Kasutatakse guašši ja akrüüli.

Jätkatakse natüürmortide maalimisega. Tutvutakse õlivärvide kasutamisega.

IV kursus

Maalitakse pool- ja täisfiguuri nii seisvas kui istuvas poosis modelli järgi. Õpitakse paika panema õigeid proportsioone – pea, keha, käte ja jalgade suurused.

Jätkatakse natüürmortide maalimisega. Õpilastele antakse suuremad vabadused värvidega ümber käimisel, et igäühe isikupära rohkem esile tuleks.

Kasutatakse ka õlivärve, õlimaali tehnikat tundma õppides õpitakse ühtlasi selgeks õlivärvide nimetused. Õpitakse segama pooltoone.

(3) Õpitulemused

Maalikursuse läbinud õpilased tunnevad maalimise tehnikaid, oskavad kasutada ja segada õigeid värvitoone. Oskavad kasutada erinevaid maalivahendeid. Suudavad väljendada oma emotsioone värvide kaudu.

Skulptuur

(1) Eesmärk

Skulptuuri ehk vormiõpetuse eesmärgiks on arendada lapse ruumilist mõtlemist. Tutvutakse kolmemõõtmeliste kunstiliste objektide ja nende loomise seaduspärasustega. Õpitakse nägema vormide mitmekesisust ja samal ajal lihtsustamist. Õpitakse tundma plastilis-mahulise modelleerimise ja konstrueerimise võtteid ja vahendeid. Vormiõpetus arendab vaatlus-, kujutamise- ja eneseväljendusoskust.

(2) Õppe sisu

I kursus

Tutvutakse põhiliste modelleerimisvahendite ja -võtetega. Voolitakse savist erinevaid geomeetrilisi kujundeid: kera, kuup, koonus, silinder ja leitakse neile põhivormidele seoseid loodusest. Õpitakse tundma skulptuuri liike ja mitmekesisust, skulptuuri dekoratiivset ja tarbevormi.

Tutvutakse savi omaduste ja savi käsitlemise töövõtetega, voolitakse erinevaid esemeid ja taimi.

II kursus

Õpitakse uusi keerulisemaid töövõtteid. Arendatakse inimese tundmist selle vormilise külje pealt, õpitakse kujutama inimese proportsioone ja ülesehitust. Õpitakse loomade kujutamist. Õpitakse mis on mass ja maht, vorm ja ruum.

Kasutatakse erinevaid materjale - savi, kivi, liiva, kipsi, puitu, villa jm.

Tutvutakse reljeefi ja selle liikidega, ruumiillusiooni loomisega reljeefis. Valgus ja vari reljeefis. Võrreldes eelmise kursusega on valminud tööd viimistletumad ja teemakesksemad.

III kursus

Peatähelepanu on inimese kujutamisel. Voolitakse kipsist nina, suu, kõrv jms.

Õpitakse valguse tähtsust ja kulgu vormil, valguse nägemist, vormi rõhutamist valguse abil. Tegeletakse pea konstruktsiooni, näoosade analüüsi, näolihaste jaotumise, juuste üldistatud kujutamise ning jäsemete ehituse ja plastikaga.

IV kursus

Jätkeb figuuriga tegelemine. Inimkeha peamised mahulised vormid. Proportsiooniõpetus.

Karkassi osatähtsus inim- ja loomafiguuri loomisel. Kujutatakse figuure erinevates materjalides – savi, traat, paberimass, keraamiline savi.

(3) Õpitulemused

Skulptuurikursuse läbimisel tunneb õpilane erinevaid skulptuuride ja dekoratiivesemete loomise võimalusi ning oskab kasutada erinevaid materjale ja tehnikaid. Kasutab modelleerimisel õigeid töövõtteid.

Graafika

(1) Eesmärk

Peamiseks eesmärgiks on anda õpilastele graafika õppeaine kaudu parem orienteerumisoskus kunsti valdkonnas. Õpilastele tutvustatakse praktiliste tööülesannete kaudu kolme klassikalist estampgraafika (paljundatav trükigraafika) tehnikat: materjalitrüki, linoollõiget ja kuivnõela.

(2) Õppe sisu

Graafika õppeaines läbitakse kõik kolm tehnikat igal kursusel uuesti. I kursusel alustatakse lihtsamatest töövõtetest ja minnakse järjest keerukamate tegevusteni IV kursusel. Konkreetne tegevuskava kursuseti kajastub õpetaja tööplaanis igal aastal eraldi.

Graafikatehnikaid saab kasutada nii omaette teoste loomiseks kui ka kombineerimiseks mitmete teiste kunsti väljendusvahenditega. Näiteks saab kõrgtrükitehnika trükiplaadiga täiendada joonistamise, maalimise või kompositsioonitundides tehtavaid töid ja sügavtrükitehnikas trükkida aluspilt, mida hiljem akvarellmaalis lõpetada.

Õpitakse järgmisi trükitehnikaid.

Materjalitrükk

Katsetatakse erinevatest materjalidest ja ka esemetest jäljendite trükkimist. Kavandi põhjal otsustatakse, millistest materjalidest trükiplaat kokku pannakse – kas lõigatakse kujundid

erineva faktuuriga pappidest või kombineeritakse lisaks näiteks nõõri, reljeefset riidet, pitsi vm lamedamat, enam-vähem sama paksusega materjali.

Kujundid võib kleepida enne trükkimist papist alusele kinni või siis ka paigutada enne iga tõmmise võtmist uut moodi.

Teemanäited: stiliseeritud loom, looduspilt, abstraktne kompositsioon, õnnitluskaart.

Linoollõige

Kujutis graveeritakse linooli nuga-dega linooli sisse. Trükkimisel jätab paberile jäljendi kõrgem ehk lõikamata pind.

Teemanäited: rahvusliku ornamendiga järjehoidja, mustrid, loomad siluetina, eksliibris.

Sügavtrükitehnika (kuivnõel)

Kuivnõela tehnika puhul graveeritakse kujutis nõela abil plastiku sisse (klassikaliselt vaskplaadile). Trükkimiseks surutakse trükivärv plastikplaati graveeritud joonte sisse ning ülejäänud plaadipind pühitakse värvist puhtaks. Trükkimiseks kasutatakse eelnevalt vees leotatud ja seejärel ajalehtede vm imava paberi vahel parajalt niiskeks tahendatud spetsiaalset sügavtrükipaberit. Niiske paber võtab pressi surve all joontesse surutud värvi enda külge, paberile trükib sügav pind.

Teemanäited: Maastik, portree, karvane loom, kunstiajaloo-ga seonduv teema, eksliibris, õnnitluskaart.

(4) Õpitulemused

Graafikakursuse läbimisel mõistab õpilane, mida tähendavad järgmised märksõnad: kõrgrükk, sügavrükk, trükiplaat ehk kliše, linooli noad, graveerimise nõelad, tõmmis, sügavtrükipaber, trükipress, valts, graafiline leht, tiraaž, graafilise lehe signeerimise reeglid.

Õpilane on kunstinäitusel teadlikum külastaja ja oskab ka oma loomingus kasutada mitmekesisemaid võtteid.

Kunstiajalugu

(1) Eesmärk

Kunstiajaloo kursuse peamiseks eesmärgiks on ülevaate andmine kunstiajaloo perioodide suurteostest ja autoritest. Kõikide kunstiajaloo etappide käsitlemisel püütakse leida seoseid üldhariduskoolis õpitavate ainetega, eriti ajaloo tundides parasjagu läbitavate teemadega ja lapse enda elukogemustega, tema teadmistega oma kodukohast ja selle ümbrusest.

Kunstiajalugu on õppeaine, kust õpilane saab inspiratsiooni ja eeskuju nii loomingulises, sisulises kui ka tehnilises plaanis.

Õpilased oskavad vaadelda, analüüsida ja arutleda erinevate kunstiteoste ja nähtuste üle selle teadmise põhjal, mille nad saavad kunstiajaloo-esinevate stiilide ja ajastute iseloomulikimate joonte tundmaõppimisel.

(2) Õppe sisu

II kursus

Kunsti põhimõisted: kunsti mõiste, kunsti liigid (maal, skulptuur, graafika, arhitektuur, kaasaja kunsti liigid), kunsti stiilid, kunsti tehnikad, kunsti teemad ehk žanrid.

Kunsti tekkimine: ürgne kunst, muistsed kõrgkultuurid (Mesopotaamia, Egiptus)

Antiikkunst: Vana-Kreeka, etruskid, Vana-Rooma

Varakristlik kunst

III kursus

Keskaeg: Bütsants, romaani ja gooti stiil (arhitektuur, sakraalne kunst)

Renessans Itaalias: arhitektuur, skulptuur ja maalikunst. Eel- ja vararenessanss.

Kõrgrenessansi suurmeistrid.

Renessans teistes Euroopa maades.

IV kursus

Barokk, rokokoo ja klassitsism: arhitektuur, skulptuur ja maalikunst. Itaalia ja Hispaania barokk. Madalmaade olustikumaal, natüürmort ja portree.

Romantism ja realism.

Modernismi sünn: muutused 19. sajandi ühiskonnas ja teaduses, fotograafia- ja filmikunsti teke, impressionism, postimpressionism.

(3) Õpitulemused

Kunstiajaloo kursuse läbimisel õpilane:

Tunneb kunsti mõisteid ja oskab neid kasutada.

Tunneb üldkultuuriajaloo tähtsamaid sündmusi ja autoreid.

Oskab tõmmata paralleele üldajaloo ja kunstiajaloo vahel (kunsti muutumine ajas).

Orienteerub kaasaegsetes kunstivooludes.

Tunneb maailma kunstipärandit antud teemade raames.

Oskab analüüsida kunstiteoseid.